

- Afstand på 68,5 km mellem uddannelsessted og mødested er ikke så betydelig, at krav om befordringsgodtgørelse af den grund bortfalder.

Indenrigs- og Socialministeriet
Forvaltningsjura
J.nr. 2009-9184
les

18. februar 2010

Telefonnotat om befordringsgodtgørelse til kommunalbestyrelsesmedlem i Viborg Kommune

Viborg Kommune ved Lene Bredsgård Byrith (87 87 84 50) har rettet telefonisk henvendelse til ministeriet og stillet et spørgsmål om, hvorvidt der kan ydes befordringsgodtgørelse til et kommunalbestyrelsesmedlem af transportomkostninger fra uddannelsessted i Århus til kommunalbestyrelsesmøder i Viborg.

Det er ikke oplyst, om medlemmet sommetider returnerer til uddannelsesstedet efter endt møde.

Ministeriet har tidligere ved notat af 16. november 2006 været forelagt en tilsvarende problemstilling, men vejledte alene om retsgrundlaget generelt og udtalte sig således ikke om den konkrete sag.

Der er i § 16, stk. 10, litra a, i lov om kommunernes styrelse jf. lovbekendtgørelse nr. 581 af 24. juni 2009, fastsat regler om befordringsgodtgørelse.

§ 16, stk. 10, litra a er sålydende:

”I forbindelse med deltagelse i de i stk. 1, litra a-f, nævnte møder m.v., ydes der til kommunalbestyrelsesmedlemmer

- a) befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fravær fra hjemstedet,”

Af Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning nr. 9. af 9. februar 2007 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv fremgår af pkt. 4.1.1. a) bl.a. følgende om befordringsgodtgørelse:

”...

Uanset, at der ikke i lovens § 16, stk. 10, er fastsat begrænsninger i kommunernes pligt til at yde befordringsgodtgørelse, antages det, at bestemmelsen først og fremmest tager sigte på transport fra bopælen til det sted, hvor det kommunale hverv udøves.

Der vil dog efter bestemmelsen tillige være krav på godtgørelse af transportomkostninger fra et arbejdssted eller et andet opholdssted til mødestedet. Dette gælder også, selv om arbejdssted eller opholdssted ligger uden for kommunegrænsen, hvis det under hensyn til transporttiden og de dermed forbundne udgifter må anses for naturligt, at den pågældende deltager i mødet m.v.

Det må imidlertid antages, at kravet på befordringsgodtgørelse har sammenhæng med den mødepligt, der følger af det borgerlige ombud. Har kommunalbestyrelsesmedlemmet ikke mødepligt, og er medlemmet dermed ikke forpligtet til at varetage hvervet, har kommunalbestyrelsesmedlemmet ikke krav på befordringsgodtgørelse. Ministeriet har i en konkret sag udtalt, at en afstand på 45 km fra arbejdssted til mødested ikke i sig selv medførte, at der ikke var mødepligt ved kommunalbestyrelsesmøder m.v., og der ville derfor i en sådan situation være pligt til at yde befordringsgodtgørelse til det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem, der kørte fra arbejdsstedet for at deltage i et møde og returnerede til arbejdsstedet. Der er derimod ikke adgang til at godtgøre transportomkostninger, hvis medlemmet har lovligt forfald, f.eks. på grund af bortrejse i forbindelse med arbejde eller ferie. Det bemærkes i den forbindelse, at det er antaget, at sommerhusophold o. lign. ikke kan anses som lovligt forfald, medmindre opholdet skyldes forhold, der kan opveje det borgerlige ombud, f.eks. forretninger, ferie og sygdom, herunder hos nære pårørende. Der kan endvidere være situationer, hvor medlemmet henset til afstanden mellem arbejdsstedet eller opholdsstedet uden for kommunegrænsen og mødestedet og de dermed forbundne meget omfattende rejseudgifter ikke har mødepligt. Det kan være tilfældet, hvis medlemmet arbejder eller opholder sig i en meget betydelig afstand fra mødestedet, f.eks. i Bruxelles.

Der kan endvidere være situationer, hvor medlemmet henset til afstanden mellem arbejdsstedet eller opholdsstedet uden for kommunegrænsen og mødestedet og de dermed forbundne omfattende rejseudgifter har mødepligt uden at have krav på befordringsgodtgørelse. Dette kan være tilfældet, hvis medlemmet uden at have lovligt forfald opholder sig i betydelig afstand fra mødestedet. Ministeriet har i en konkret sag fundet, at en afstand på 200 km fra et sommerhus til det sted, hvor det kommunale hverv udøvedes, ikke fritog et kommunalbestyrelsesmedlem, der var pensioneret, fra mødepligt, når vedkommende uden at holde ferie m.v. opholdt sig i sommerhuset. Ministeriet fandt imidlertid videre, at der var tale om så betydelig afstand, at kommunen ikke var forpligtet eller berettiget til at godtgøre de hermed forbundne befordringsudgifter.”

Udgangspunktet for § 16, stk. 10, litra a, i lov om kommunernes styrelse er, at der ydes befordringsgodtgørelse fra bopælen til det sted, hvor det kommunale hverv udføres, men der kan som nævnt tillige efter bestemmelsen være krav på befordringsgodtgørelse fra arbejdspladsen eller andet opholdssted til mødet.

Transportudgifter fra et uddannelsessted til mødet falder således inden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Kommunalbestyrelsesmedlemmers krav på befordringsgodtgørelse har sammenhæng med den mødepligt, der følger af det borgerlige ombud, og kan dermed i et vist omfang bero på en skønsmæssig vurdering.

Kommunalbestyrelsen må således tage stilling til, om medlemmet har mødepligt i den pågældende situation. I modsat fald er der allerede af den grund ikke krav på befordringsgodtgørelse.

Som eksempel på en situation, hvor kommunen efter omstændighederne kan være forpligtet til at yde befordringsgodtgørelse, har ministeriet tidligere nævnt

tilfælde, hvor der afholdes et kommunalbestyrelsesmøde i normal arbejdstid, og hvor der derfor er spørgsmål om godtgørelse i forbindelse med befordring fra arbejdspladser på egnen og tilbage igen.

Afstanden mellem uddannelsesstedet og mødestedet kan medføre, at der foreligger lovligt forfald og dermed ophør af pligt til godtgørelse af befordringsudgifter. Som led i kommunens vurdering må der således tages stilling til, om afstanden mellem uddannelsessted og mødested begrundet lovligt forfald. Som det fremgår af vejledningen, har ministeriet tidligere udtalt, at en afstand på 45 km fra arbejdsstedet til mødestedet ikke i sig selv kan medføre, at der ikke er mødepligt ved kommunalbestyrelsesmøder m.v.

Det er ministeriets opfattelse, at distancen mellem uddannelsessted i Århus og kommunalbestyrelsesmøder i Viborg ikke er udtryk for en så betydelig afstand, som i sig selv kan medføre, at der ikke er mødepligt ved kommunalbestyrelsesmøder.

Ministeriet har ved notat af 3. juli 2007 udtalt følgende:

”Det er kontorets opfattelse, at det efter bestemmelsen er en grundlæggende forudsætning for at yde befordringsgodtgørelse, at transporten er begrundet i varetagelsen af det kommunale hverv. Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at yde befordringsgodtgørelse for transport, der er begrundet i varetagelsen af private formål – uanset at disse tidsmæssigt måtte ligge i forlængelse af varetagelsen af det kommunale hverv.”

Videre har ministeriet ved vedlagte, udaterede notat udtalt, at såfremt kommunalbestyrelsen tilrettelægger sine møder, så det pågældende medlem normalt har mulighed for at deltage i forbindelse med weekend-besøg på bopælen, vil der ikke opstå spørgsmål om godtgørelse af rejseudgifter, idet rejsen under disse omstændigheder ikke vil være forbundet med hvervet.

Kommunen skal således foretage en konkret vurdering af, om det pågældende medlems befordring er forbundet med varetagelsen af det kommunale hverv. Der kan herved lægges vægt på, om medlemmet – uagtet det kommunale hverv – ville have haft i det væsentlige tilsvarende befordring i forbindelse med transport fra uddannelsesstedet til hjemmet.

Det bemærkes, at det tidligere Indenrigsministerium i tilknytning til en konkret henvendelse blev anmodet om en udtalelse vedrørende et kommunalt notat af 5. januar 1998 om udbetaling af befordringsgodtgørelse.

Af notatet fremgik bl.a. følgende.

”1. Transport fra hjemmet og retur til hjemmet.

Foretages transporten fra hjemmet og til stedet, hvor det offentlige hverv udføres, og retur til hjemmet, ydes godtgørelse med den faktiske udgift eller ved anvendelse af egen bil med kilometergodtgørelse.

2. Transport fra arbejdsstedet og retur til hjemmet eller omvendt.

Foretages transporten fra arbejdsstedet og til stedet, hvor det offentlige hverv udføres, og retur til hjemmet, ydes godtgørelse som nævnt i situation 1.”

Indenrigsministeriet tog i udtalelse af 8. april 1998 ikke eksplicit stilling til den nævnte ordning, men havde ikke indvendinger mod denne del af notatet.

På baggrund af ovenstående indstilles det, at der svares følgende til kommunen:

- Reglerne om befordringsgodtgørelse tager først og fremmest sigte på transport fra bopælen til mødestedet.
- Der er praksis for, at der tillige kan være krav på godtgørelse af udgifter til transport fra et arbejdssted eller andet opholdssted til mødestedet. Der har i konkrete sager været tale om, at medlemmet efterfølgende returnerede til arbejdsstedet.
 - o Transport fra et uddannelsessted til mødet er således omfattet af reglerne.
- Kommunen må sikre sig, at de grundlæggende betingelser for at yde befordringsgodtgørelse efter kommunestyrelseslovens § 16, stk. 10, litra a, er opfyldt:
 - o Befordringen skal vedrøre møder omfattet af lovens § 16, stk. 1, litra a-f.
 - o Medlemmet har haft positive udgifter til befordring.
 - o Medlemmet har ikke haft lovligt forfald til de møder, som det pågældende medlem ønsker befordringsgodtgørelse i tilknytning til. I givet fald vil der allerede af den grund ikke være krav på befordringsgodtgørelse.
- En betydelig afstand mellem uddannelsessted og mødested kan indebære, at der ikke er mødepligt, eller at medlemmet ikke er berettiget til befordringsgodtgørelse trods mødepligt.
 - o Afstanden mellem uddannelsesstedet i Århus og mødestedet i Viborg er efter ministeriets opfattelse ikke så betydelig, at et krav om befordringsgodtgørelse alene af den grund bortfalder.
- Kommunen må efter ministeriets opfattelse foretage en konkret vurdering af, om det pågældende medlems befordring, som der ønskes udgiftsgodtgørelse for, har været begrundet i varetagelsen af det kommunale hverv.
 - o Der kan herved lægges vægt på, om medlemmet ville have afholdt i det væsentlige tilsvarende udgifter i forbindelse med transport fra uddannelsesstedet til hjemmet, hvis medlemmet ikke skulle have deltaget i mødet.

Ovenstående er den 17. marts 2010 efter aftale med PC meddelt Viborg Kommune.

/CJB